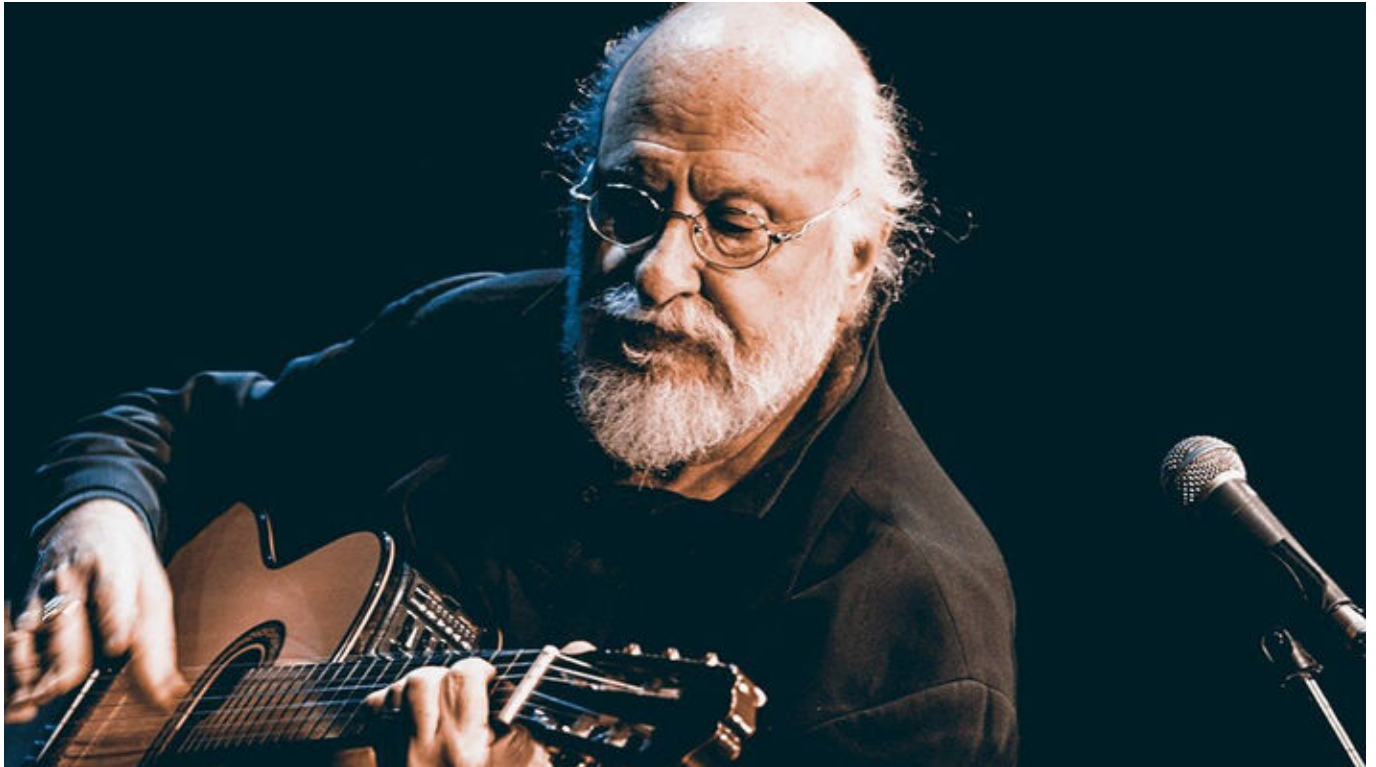

Απεβίωσε ο Διονύσης Σαββόπουλος

/ [Παιδεία και Πολιτισμός](#)

Έφυγε από τη ζωή το βράδυ της Τρίτης (21/10) ο [Διονύσης Σαββόπουλος](#), ο αγαπητός Νιόνιος, ο μουσικός μύθος της Ελλάδας σε ηλικία 81 ετών. Ο γνωστός τραγουδοποιός νοσηλευόταν σε ιδιωτικό νοσοκομείο τις τελευταίες μέρες.

Ο Διονύσης Σαββόπουλος ήταν ένας από τους βασικούς διαμορφωτές της σύγχρονης ελληνικής τέχνης. Συνθέτης, στιχουργός και πρωτεργάτης της σχολής των Ελλήνων τραγουδοποιών που χαρακτήρισε τη γενιά του και δημιούργησε «σχολή» στο τραγούδι με τον ευρηματικό και ανατρεπτικό του στίχο καθώς και με τους μουσικούς συγκερασμούς του και τις εμπνευσμένες παραγωγές του, ο Δ. Σαββόπουλος με την δημιουργική του παρουσία επηρέασε καταλυτικά όλα τα ρεύματα και τις μουσικές τάσεις.

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη, στις 2 Δεκεμβρίου 1944. Έχοντας ρίζες από την Κωνσταντινούπολη και την Φιλιππούπολη, δέχτηκε σε νεαρή ηλικία επιρροές από μια πιο ανατολίτικη κουλτούρα. Μεγαλώνοντας, αποφάσισε να φοιτήσει στο Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης, στο τμήμα της Νομικής. Πολύ γρήγορα όμως,

συνειδητοποίησε πως κάτι τέτοιο ούτε τον εξέφραζε ούτε τον γέμιζε. Έτσι, το 1963 ανακοίνωσε στους γονείς του πως θα εγκαταλείψει τις σπουδές του και θα ασχοληθεί πιο σοβαρά με τη μουσική και μετακόμισε στην Αθήνα. Γνώρισε μεγάλη επιτυχία από τις πρώτες ημέρες του ως μουσικός και σύντομα έγινε πολύ δημοφιλής στην Ελλάδα, αλλά και στο εξωτερικό.

Το 1963 πρωτοπαρουσίασε τραγούδια που ερμήνευε ο ίδιος σε στίχους και μουσική δική του. Τα τραγούδια του συνιστούν τομή για την ελληνική μουσική γιατί καθιέρωσαν στα νεότερα χρόνια ένα παμπάλαιο είδος που πριν από τον Σαββόπουλο ήταν ακατάτακτο και αταξινόμητο, συγχρονίζοντας έτσι το αίσθημα της ελληνικής παραδοσιακής τραγουδοποιίας με τα σύγχρονα παγκόσμια μουσικά ρεύματα. Οι ερμηνείες και οι ενορχηστρώσεις του θεωρούνται μοναδικές και αξεπέραστες, ενώ τραγούδια του όπως τα «Φορτηγό», «Περιβόλι του τρελλού», «Μπάλλος», «Βρώμικο ψωμί», «Ρεζέρβα» και «Τραπεζάκια έξω» όσα χρόνια κι αν περάσουν, παραμένουν άφθαρτα και πάντοτε επίκαιρα. Επίσης, επέλεξε από την αρχή της καριέρας του να σκηνοθετεί ο ίδιος τις παραστάσεις του που έγιναν σημεία αναφοράς τόσο για τη θεατρικότητά τους όσο και για τους χώρους όπου παρουσιάστηκαν. Ο Σαββόπουλος ανακάλυπτε χώρους που είχαν άλλη χρήση, δημιουργούσε μουσικές σκηνές και τις διαμόρφωνε όπως εκείνος οραματιζόταν.

Ιστορικές είναι για την Ελλάδα η συναυλία του στο Ολυμπιακό Στάδιο της Αθήνας το 1983 (το στάδιο όπου μετέπειτα έγιναν οι τελετές των Ολυμπιακών αγώνων του 2004 στις οποίες πρωτοστάτησε) και το καλοκαίρι του 2017 στο Καλλιμάρμαρο Παναθηναϊκό Στάδιο με την συμμετοχή εξήντα χιλιάδων θεατών. Τα τραγούδια του ερμηνεύονται στις συναυλίες πολλών ομοτέχνων του, διδάσκονται στα ελληνικά σχολεία, κυκλοφορούν μελέτες για το έργο του και στίχοι του διδάσκονται μεταφρασμένοι στα ιταλικά από την έδρα Ελληνικής Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Sapienza της Ρώμης.

Αυτοδίδακτος και προικισμένος δημιουργός, εκπληκτικός περφόρμερ και αφηγητής, ο Σαββόπουλος εξέδωσε 14 κύκλους τραγουδιών σε δίσκους βινυλίου και ακτίνας, καθώς και ζωντανές ηχογραφήσεις εμφανίσεών του. Όλοι οι δίσκοι του κυκλοφορούν και στο εξωτερικό, παντού όπου υπάρχει ελληνισμός. Ταξίδεψε πολύ και έγραψε μουσική για τα θέατρα της Αθήνας, για την Επίδαυρο αλλά και για τον κινηματογράφο όπου κέρδισε βραβείο μουσικής για το Happy Day το 1976 αλλά αρνήθηκε να το παραλάβει. Παρουσίασε στη δισκογραφία, ως μουσικός παραγωγός, νεότερους και πρωτοεμφανιζόμενους συναδέλφους του. Εξέδωσε 5 βιβλία με στίχους, παρτιτούρες και κείμενά του. Τον Δεκέμβριου του 2003 κυκλοφόρησε την επιτομή του συνόλου των στίχων του, καθώς και δύο βιβλία αφιερωμένα στη ζωή και το έργο του από τον Κώστα Μπλιάτκα και τον Δημήτρη

Καράμπελα. Είχε κατά καιρούς δικές του σειρές εκπομπών, τόσο στην τηλεόραση όσο και στο ραδιόφωνο. Μία από αυτές ήταν και το «Ζήτω το ελληνικό τραγούδι».

Ο Διονύσης Σαββόπουλος στην ομιλία του κατά την τελετή αναγόρευσης του σε επίτιμο διδάκτορα του Τμήματος Φιλολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, στην αίθουσα Τελετών του ΑΠΘ, τον Νοέμβριο του 2017, αναφέρθηκε στη γέννηση του, μέσα στα «Δεκεμβριανά του 1944», όπου ένας ΕΛΑΣίτης με μια μοτοσικλέτα με καλάθι μετέφερε στο μαιευτήριο την ετοιμόγεννη, κυοφορούσα αυτόν, μητέρα του και στο πώς, ως νήπιο, πριν ακόμη αντιληφθεί το νόημα των λέξεων που άκουγε στο ραδιόφωνο, ένοιωθε τη μουσικότητά τους.

«Η μουσική των λέξεων με επισκέφθηκε πριν από τις λέξεις, τότε δεν άκουγα παρά φωνήματα, τη σημασία των οποίων κατάλαβα σιγά – σιγά αργότερα ...ποτέ μου δεν έγραψα στίχους χωρίς μουσική, ούτε ξέρω πώς να το κάνω αυτό.... γράφω μουσική και στίχο σχεδόν ταυτόχρονα και μέσα μου προπορεύεται λιγάκι η μουσική και ο ρυθμός... Στη δουλειά μου, οι στίχοι και η μουσική είναι ένα. Και εάν υπάρχει ποίηση σε αυτά που κάνω, αυτά δεν βρίσκονται μόνο στα λόγια, αλλά στο τραγούδι, εν τω συνόλω....'Άκουγα εντελώς διαφορετικά είδη μουσικής, μόνο που με τα χρόνια, ένας εσωτερικός θα έλεγα κρυφός, τεχνίτης τα σμίλευε, ένωνε τα διάφορα είδη δημιουργώντας ένα αμάγαλμα μια καινούργια μορφή. Ούτε εγώ ο ίδιος πια δεν ξέρω να ξεχωρίσω στα τραγούδια μου, ποιο είναι το λαϊκό στοιχείο, ποιο το ελαφρύ, ποιο το έντεχνο, ποιο το παλιό και πιο το νέο»» είχε αναφέρει ο γνωστός τραγουδοποιός.

Από τις πρώτες του δουλειές «Φορτηγό» και «Περιβόλι του τρελλού» ο Σαββόπουλος ξεχωρίζει για το καθαρά προσωπικό και πρωτότυπο ύφος με το οποίο επιχειρεί να ανανεώσει, νοηματικά και μουσικά το ελληνικό τραγούδι. Το 1971 κυκλοφορεί το LP «Ο Μπάλλος» – όπου το ομώνυμο κομμάτι διάρκειας 18 λεπτών καλύπτει όλη την πρώτη πλευρά του δίσκου 33 στροφών. Το 1972 κυκλοφορεί ο δίσκος «Το Βρώμικο Ψωμί», από το οποίο ξεχωρίζουν η δωδεκάλεπτη «Μαύρη Θάλασσα», το «Ζεϊμπέκικο», «Η Δημοσθένους λέξις», το «Έλσα σε φοβάμαι» και ο «Άγγελος εξάγγελος», δηλαδή το τραγούδι του Μπομπ Ντίλαν, «The wicked messenger» σε μετάφραση και διευρυμένη διασκευή του Σαββόπουλου.

Τον Σεπτέμβριο του 1983, ο Διονύσης Σαββόπουλος γιορτάζοντας τα 20 του χρόνια στο ελληνικό τραγούδι μετέτρεψε το Ολυμπιακό Στάδιο σε συναυλιακό χώρο. Η συναυλία που συγκέντρωσε πάνω από εκατόν πενήντα χιλιάδες άτομα αποτελούσε την κορύφωση της περιοδείας «20 χρόνια δρόμος» που ξεκίνησε τον Ιούνιο της ίδιας χρονιάς και αποτυπώθηκε λίγο αργότερα και δισκογραφικά. Την ίδια χρονιά κυκλοφόρησαν τα «Τραπεζάκια έξω», με τραγούδια που έμειναν

διαχρονικά και προμετωπίδα τους το περίφημο «Ας κρατήσουν οι χοροί».

Το 1997 ο Διονύσης Σαββόπουλος βρήκε πάλι τον τρόπο να ταρακουνήσει τα νερά της ελληνικής μουσικής σκηνής, παρουσιάζοντας ένα άλμπουμ αφιέρωμα στους μεγάλους εκείνους καλλιτέχνες που θαύμαζε και τον ενέπνευσαν στην (μέχρι τότε) τριαντάχρονη πορεία του: Πρώτα απ' όλα, στον Bob Dylan και στο Lucio Dalla, αλλά και στον Nick Cave, τον Lou Reed, τον Van Morrison, τους Cream, τους Jethro Tull, τους Spencer Davis Group, τους Talking Heads και τους Quicksilver Messenger Service. Συνολικά δώδεκα τραγούδια φιλοξένησε στο «Ξενοδοχείο» του ο Σαββόπουλος, έχοντας δίπλα του μια All Star μπάντα, απαρτιζόμενη από Γιάννη Σπάθα (κιθάρες και μαντολίνο), τον Σταύρο Λάντσια (πλήκτρα και κρουστά), τη «Γιώτη Κιουρτσόγλου (μπάσο), όπως και μια παρέα εκλεκτών τραγουδιστών για τα φωνητικά (Βασίλης Παπακωνσταντίνου, Ορφέας Περίδης, Αλκίνοος Ιωαννίδης, Νίκος Πορτοκάλογλου, Αργύρης Μπακιρτζής, Νίκος Ζιώγαλας, Ελένη Τσαλιγοπούλου, Λαυρέντης Μαχαιρίτσας, Διονύσης Τσακνής, κ.ά.) και από κοντά τους πιο εκλεκτούς session μουσικούς των ελληνικών στούντιο.

Ο Διονύσης Σαββόπουλος καταπιάστηκε με τον «Πλούτο» του Αριστοφάνη , ως μουσικοσυνθέτης, το καλοκαίρι του 1985 στην παράσταση του Εθνικού Θεάτρου, σε σκηνοθεσία Λούκα Ρονκόνι, στην Επίδαυρο. Το Ιούλιο του 2013 επανέρχεται με το ίδιο έργο στο αργολικό θέατρο αναλαμβάνοντας τη σκηνοθεσία, αλλά και τον πρωταγωνιστικό ρόλο πάνω σε δική του, νέα μετάφραση.

Ήταν πολιτικά ενεργός σε όλη τη σταδιοδρομία του στη μουσική. Κατά τη διάρκεια της Χούντας φυλακίστηκε δύο φορές για τις πολιτικές του πεποιθήσεις, τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο του 1967. Για την περίοδο που βρισκόταν στη φυλακή είχε δηλώσει: «Έχω μείνει σε ένα κελί για πάρα πολύ καιρό. Μπορεί βέβαια να ήμουν στενεμένος, αλλά ένα φως μέσα μου έγραφε τραγούδια. Το τραγούδι “ Δημοσθένους λέξεις” γράφτηκε εκεί. Μάλιστα ο πρώτος τίτλος του τραγουδιού ήταν “ Εμβατήριο για μετέωρο φυλακισμένο”. Ανακάτεψα εκ των υστέρων τον Δημοσθένη για να ξεγελάσω τη λογοκρισία. Τους δούλεψα κανονικά! Δεν με επηρέασε η στενότητα ή ο περιορισμός, πετούσα μέσα μου. Πάντα έφερνα εκείνο που συνέβη τότε και το ζούσα στο τώρα. Δεν πήγαινα στο παρελθόν. Έφερνα το παρελθόν στον παρόντα χρόνο».

Με το βιβλίο του «Γιατί τα χρόνια τρέχουν», εκδόσεις Πατάκη, 2024, ο Σαββόπουλος θα τιμήσει τα ογδόντα του χρόνια αφηγούμενος το πώς από τροβαδούρος για «τα παιδιά με τα μαλλιά και με τα μαύρα ρούχα» μετατράπηκε σε εθνικό βάρδο.

Με την αυτοβιογραφία του απευθύνεται, μεταξύ άλλων, και σε εκείνους τους

οποίους δυσaráστηκε κατά καιρούς ή και σε όσους τον πίκραναν για να πει σε όλους «νερό κι αλάτι». Έχοντας πια περάσει στην αιωνιότητα, ο Διονύσης Σαββόπουλος ανακαλεί τη δεκαετία του 1960 και τη Μεταπολίτευση για να φτάσει μέχρι την ωριμότητά του. Όπως γράφει, «αυτό που λέμε Σαββόπουλος δεν υπάρχει. Ο Σαββόπουλος είναι ένας ρόλος που τον έπλασα σιγά σιγά με τα χρόνια: Ο τύπος με τα στρόγγυλα γυαλιά, τις τιράντες, αργότερα το γενάκι, που βγαίνει στη σκηνή, φτιάχνει αυτά τα τραγούδια, κάνει σχόλια και λέει ιστορίες. Είναι ο “Σάββο”, όπως τον έλεγε ο συγχω-ρεμένος ο Τάσος Φαληρέας. Είναι ένας άλλος. Εγώ είμαι εγώ. Χώνομαι πολλές φορές μέσα σ’ εκείνον τον άλλο. Δικός μου είναι. Χωρίς εμένα θα ήταν αέρας κοπανιστός.

Τώρα όμως τον χρειάζομαι, γιατί μεγάλωσα και θα ’θελα να δω πώς ήμουν πιτσιρίκος, πώς φέρθηκα στον επαγγελματικό μου βίο, πώς ήμουν σαν σύζυγος, πατέρα και παππούς, κι ακόμα πώς ήμουν σαν πολίτης, σαν φίλος και σαν γιος. Σ’ αυτά είναι καλός ο Σάββο».

Ας μην ξεχνάμε πως το 2025 συμπληρώθηκαν 50 χρόνια από την τηλεοπτική προβολή του ντοκιμαντέρ «Χαίρω πολύ Σαββόπουλος», από την ΕΙΡΤ σε παραγωγή Cinetic (Παπαστάθης-Χατζόπουλος) και σε σκηνοθεσία Λάκη Παπαστάθης. Ήταν μια προσπάθεια να συστηθεί στο τηλεοπτικό κοινό της χώρας ο Σαββόπουλος. Ο Λάκης Παπαστάθης, με την υποστήριξη της ομάδας Cinetic στην παραγωγή, σκηνοθέτησε ένα ντοκιμαντέρ στο οποίο καταγράφονται σημαντικές ερμηνείες, αλλά και ιδιαίτερα κινηματογραφικά στοιχεία ενδεικτικά της μουσικής και αισθητικής τόσο του Σαββόπουλου όσο και του Παπαστάθης. Το ανακάλυψαν τους τελευταίους μήνες του 2024 και τις αρχές του 2025, ο σκηνοθέτης Ηλίας Γιαννακάκης και οι άνθρωποι του Αρχείου της ΕΡΤ και προβλήθηκε στις 14 Μαΐου 2025, στο αίθριο του Μουσείου Μπενάκη / Πειραιώς 138, παρουσία του Δ. Σαββόπουλου.

Ήταν παντρεμένος με την Άσπα Αραπίδου με την οποία απέκτησαν δύο γιους, τον Κορνήλιο και τον Ρωμανό.

(Πηγή: ΑΠΕ-ΜΠΕ)